



**BUILD UP
SKILLS II**
P O L A N D

REKOMENDACJE DLA MINISTERSTW W ZAKRESIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA W BUDOWNICTWIE



Build Up Skills II - krajowy system podnoszenia kwalifikacji i certyfikacji pracowników sektora budowlanego



Projekt dofinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu LIFE-2021-CET-BUILSKILLS.
Umowa nr 101076976.

Wyłącznie odpowiedzialność za treść niniejszego dokumentu ponoszą jego autorzy. Niniejsza publikacja odzwierciedla jedynie poglądy jej autorów a Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Rekomendacje dla Ministerstw w zakresie kształcenia i szkolenia w budownictwie

W Polsce brakuje stabilnie finansowanego, niezależnego od projektów Unii Europejskiej, ośrodka doradczego dla Rządu, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwa właściwego ds. Budownictwa, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, który byłby centralnym punktem wsparcia dla interesariuszy w dziedzinie rozwoju kompetencji i kształcenia ustawicznego. Taki ośrodek miałby za zadanie wytyczanie kierunków oraz umożliwianie wymiany doświadczeń między kluczowymi podmiotami. Konieczne jest zapewnienie trwałego i stabilnego funkcjonowania takiego ciała. Biorąc pod uwagę ww. fakty sformułowano następujące rekomendacje.

Rekomendacje dla Ministerstwa Edukacji Narodowej

- Przeprowadzenie przeglądu podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego (szczególnie budowlanych i pokrewnych), aby zidentyfikować luki w efektach uczenia się i zaktualizować treści związane z nowoczesnymi technologiami energooszczędnego oraz niskoemisyjnego budownictwa.
- Zwiększenie liczby kwalifikacji rynkowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji z obszaru odnawialnych źródeł energii, termomodernizacji, energooszczędności, dekarbonizacji i niskoemisyjności budownictwa.
- Przeprowadzenie badania przyczyn niskiego poziomu prestiżu średniego szkolnictwa branżowego przygotowującego kadrę dla budownictwa, celem uruchomienia programów naprawczych oraz kampanii promujących szkoły budowlane.
- Intensyfikacja rozwoju systemów edukacji formalnej i pozaformalnej (zarówno szkolnej, jak i pozaszkolnej), włączając rozwój systemów walidacji i certyfikacji kompetencji nieformalnych, aby zapewnić odpowiednie kadry wykonawcze i trenerskie do realizacji przyjętych wskaźników klimatycznych, emisyjnych i energetycznych.
- Opracowanie listy priorytetowych działań w obszarze edukacji i rozwoju umiejętności związanych z energią odnawialną i efektywnością energetyczną, z uwzględnieniem szczególnego wykorzystania funduszy strukturalnych, w tym Programu Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS).

Rekomendacje dla Ministerstwa Rozwoju i Technologii

- Warto rozważyć wprowadzenie obowiązkowej certyfikacji instalatorów odnawialnych źródeł energii oraz obowiązkowej akredytacji ośrodków prowadzących szkolenia dla tych instalatorów (obecnie dobrowolne działania).
- Rozważenie uzasadnienia postulatu certyfikacji osób w zakresie umiejętności wykorzystania najnowszych technologii z zakresu energooszczędnego i niskoemisyjnego budownictwa.



- Warto rozważyć uzasadnienie postulatu certyfikacji lub etykietowania firm działających w obszarze energooszczędnego i odnawialnych źródeł energii w budownictwie, nie tylko z uwagi na zatrudnienie wykwalifikowanych i certyfikowanych pracowników, lecz także ze względu na wysoką jakość efektów ich działalności.
- Konieczne jest wdrożenie kampanii i programów promujących usługi instalacyjne z zakresu odnawialnych źródeł energii oraz budowlano-remontowe, zwłaszcza termomodernizacyjne.
- Wartościowe byłoby trwałe uwzględnienie kwestii kompetencji związanych z efektywnością energetyczną i odnawialnymi źródłami energii w pracach Zespołu Trójstronnego ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej.
- Należy utworzyć portal informacyjno-doradczy wspierający inwestorów i wykonawców w zakresie budownictwa energooszczędnego, niskoemisyjnego i zeroemisyjnego oraz w działaniach termomodernizacyjnych. Portal ten powinien być wspólną platformą informatyczną dotyczącą usług budowlanych świadczonych przez certyfikowane firmy. Powinien zawierać aktualne informacje dotyczące możliwości pozyskiwania dopłat, wykorzystania funduszy oraz organizacji szkoleń. Warto rozważyć uruchomienie ścieżek dofinansowania audytów energetycznych w istniejących budynkach, zwłaszcza mieszkalnych.
- Aby zwiększyć zainteresowanie technologią modułowej renowacji budynków, konieczna jest przeprowadzenie analizy rynku prefabrykatów do renowacji budynków. Analiza ta powinna uwzględniać identyfikację uczestników rynku, ocenę przygotowania sektora do stosowania technologii modułowej renowacji, analizę kosztów inwestycji oraz identyfikację czynników sprzyjających i hamujących rozwój rynku. W proces tworzenia analizy należy zaangażować przedstawicieli różnych interesariuszy, takich jak architekci, doradcy energetyczni, ministerstwa, instytucje finansowe, zarządcy nieruchomości, sektor budowlany oraz eksperci zagraniczni, aby zapewnić kompleksową i zrównoważoną perspektywę.

Rekomendacje dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Konieczne jest podejmowanie działań wspierających inicjatywę opracowania i wprowadzenia specjalizacji na studiach i studiach podyplomowych, które mają na celu zminimalizowanie luk w umiejętnościach absolwentów szkół wyższych w kluczowych obszarach.

1. W pierwszej kolejności należy skupić się na:
 - Umiejętnościach związanych z budownictwem o obiegu zamkniętym, efektywnym gospodarowaniem zasobami oraz zrównoważonym budownictwem.
 - Umiejętnościach przeprowadzania głębokiej renowacji budynków, w tym wykorzystaniu rozwiązań modułowych i uprzemysłowionych.
 - Umiejętnościach określania emisji dwutlenku węgla w całym cyklu życia budynku poprzez ocenę jego śladu węglowego.



- Umiejętnościach cyfrowych wspierających poprawę charakterystyki energetycznej budynków, zwłaszcza przez wykorzystanie modelowania informacji o budynku.
- Umiejętnościach integrowanych rozwiązań, takich jak hybrydowe systemy grzewcze czy integracja energii odnawialnej z systemem energetycznym.
- Umiejętnościach stosowania energii odnawialnej w małej skali i jej integracji z systemem energetycznym.
- Umiejętnościach integrowania pomp ciepła z istniejącymi rozwiązaniami w ramach projektów renowacji budynków.

Zmianie modelu kształcenia kadry budowlanej na praktyczne i zorientowane na rynek, oraz wprowadzeniu przedmiotów nauczających organizacji pracy i nowoczesnych narzędzi komunikacji i autopromocji.

2. W drugiej kolejności warto uwzględnić:
 - Umiejętności w zakresie wydawania paszportów renowacji budynków.
 - Umiejętności z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i technicznego, a także bezpieczeństwa i zdrowia pracowników uczestniczących w procesach poprawy efektywności energetycznej budynków.
 - Umiejętności stosowania zintegrowanych usług renowacyjnych.
 - Umiejętności przeprowadzania audytów energetycznych budynków, w tym doradztwa w zakresie wykorzystania pomp ciepła.
 - Umiejętności modernizacji inteligentnych budynków.
 - Umiejętności związane z cyfryzacją systemów energetycznych.
 - Umiejętności przeglądów instalacji grzewczych, klimatyzacyjnych i wentylacyjnych.
 - Umiejętności budowania i modernizacji budynków o niemal zerowym zużyciu energii (nZEB) oraz zerowej emisji (ZEB).

Rekomendacje dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

W celu ułatwienia zatrudniania osób w wieku 50+ oraz osób niepełnosprawnych w sektorze budowlanym, należy skoncentrować się na następujących obszarach działania:

1. Wsparcie finansowe:
 - Konieczne jest właściwe promowanie i przekazywanie informacji o dostępnych rozwiązaniach, szczególnie w kontekście osób niepełnosprawnych, poprzez zwiększenie świadomości pracodawców oraz lepszą komunikację dotyczącą korzyści i wymagań. Istotne jest również dzielenie się wiedzą na temat interesujących implementacji.
 - Należy dostosować instrumenty wsparcia zatrudniania osób niepełnosprawnych do specyfiki sektora budowlanego poprzez modyfikację kryteriów, celów i skalę finansowania. Warto rozważyć stworzenie programu sektorowego w ramach PFRON.
 - Wprowadzenie bodźców finansowych, które zwiększą atrakcyjność pracy w budownictwie dla osób starszych i/lub zachęcą pracodawców do zatrudniania osób w wieku bezpośrednio przedemerytalnym.



2. Poprawa wizerunku branży budowlanej:

- Niezbędne są kampanie promujące branżę budowlaną wśród osób w wieku 50+ i osób z niepełnosprawnościami.
- Warto przeprowadzić pogłębione badania wśród potencjalnych pracowników w celu zidentyfikowania kluczowych czynników motywujących do pracy w budownictwie.
- Konieczne jest dostosowanie firm budowlanych poprzez postawienie na automatyzację procesów, zmniejszenie obciążeń fizycznych dla pracowników oraz oferowanie atrakcyjnych benefitów, takich jak pakiety prozdrowotne i elastyczne godziny pracy.
- Działania edukacyjne dla firm budowlanych mające na celu zwiększenie tolerancji wśród pracowników są również istotne.

3. Usprawnienie procesu poszukiwania kompetentnych pracowników:

- Wymaga to zacieśnienia współpracy z firmami i instytucjami działającymi na rynku pracy oraz organizacją działań edukacyjnych w celu lepszego dotarcia do potencjalnych kandydatów.
- Warto podjąć starania o poprawę dostępu branży budowlanej do kompetentnych pracowników z orzeczoną niepełnosprawnością poprzez zacieśnienie współpracy z uczelniami i podmiotami pośredniczącymi.

4. Rozwój systemu szkoleń zawodowych:

- Konieczne jest zorganizowane podejście firm budowlanych do procesu szkoleń i budowy kompetencji zawodowych, szczególnie wśród słabiej wykwalifikowanych pracowników.
- Warto nawiązać bliską współpracę z instytucjami rynku pracy oraz profesjonalnymi firmami szkoleniowymi.

5. Zmiany organizacyjne w firmach budowlanych:

- Wymaga to modyfikacji ról zawodowych w celu lepszej adaptacji do nich osób starszych i/lub z niepełnosprawnościami oraz działań edukacyjnych dla firm w tym zakresie.

Wdrożenie powyższych rozwiązań wymaga odpowiedniego zaplanowania, zaangażowania oraz współpracy środowiska branżowego i państwa. Aktywna rola państwa, zwłaszcza w zakresie finansowania, jest kluczowa, uwzględniając znaczenie sektora budowlanego dla rozwoju gospodarczego kraju oraz problem niedoboru siły roboczej. Dodatkowo, konieczne są działania promocyjne poprawiające wizerunek branży jako atrakcyjnego pracodawcy oraz komunikacyjne wewnątrz branży.



STRONA INTERNETOWA:

<https://bups.kape.gov.pl>

PARTNERZY PROJEKTU:



PARTNERZY REGIONALNI:



Projekt dofinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu LIFE-2021-CET-BUILSKILLS. Umowa nr 101076976.

Wyłącznie odpowiedzialność za treść niniejszego dokumentu ponoszą jego autorzy. Niniejsza publikacja odzwierciedla jedynie poglądy jej autorów a Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.